

Nr 173.

Av herr Nyberg m. fl., om översyn av det offentliga utredningsväsendet.

Det svenska utredningsväsendet är ofta föremål för kritik. En rätt allmän uppfattning är den, att kommittéerna är alltför många och att de kostar alltför mycket pengar. I viss mån torde det också finnas fog för denna kritik. Det bör ock framhållas, att de många utredningarna är en följd av önskemål från olika grupper av befolkningen, och man möter då och då den uppfattningen, att ännu flera ärenden borde bli föremål för utredning. Kritiken bör sålunda icke enbart drabba regering och riksdag.

Emellertid kan det icke förnekas, att utredningsmaskineriet är ansträngt till det yttersta. Kostnaderna blir stora och de personella resurserna är otillräckliga. Vissa angelägna utredningar fördröjes, därför att man i departementen icke kan uppbringa kvalificerade utredningsmän. Redan tillsatta utredningar drar ofta alltför långt ut på tiden, bl. a. därför att kommittéledamöterna, främst ordförandena, är så hårt arbets-tyngda. Det kan därför t. o. m. inträffa att vissa av de omständigheter som ledde till att krav på utredning framställdes har blivit inaktuella, när kommittéarbetet sent omsider blivit avslutat. Och utredningsförslagen grundas måhända på undersökning som ligger flera år tillbaka i tiden.

En rationalisering av det statliga utredningsväsendet skulle ur flera synpunkter vara att rekommendera. Vad man då borde ta sikte på vore främst att minska antalet kommittéer, nedbringa kostnaderna och påskynda utredningsarbetet. Hur detta skulle kunna förverkligas måste bli föremål för närmare överväganden. Det svenska utredningsväsendet är känt för sin grundlighet. Varje kommitté bemödar sig om att få fram alla möjliga fakta i ärendet: man gör en historisk återblick, berättar utförligt om frågornas behandling i olika sammanhang och de olika aspekter som möter i det aktuella läget, avger förslag som bjuder på alla möjliga synpunkter. Denna grundlighet är givetvis i och för sig berömvärd. Det kan dock diskuteras om den är nödvändig. Det vanliga är ju dock, att de riksdagsbeslut som utredningarna leder till i fortsättningen då och då måste justeras. En snabbare och mindre arbetskrävande utredning skulle i många fall ha gett ett lika gott resultat. Det bör för övrigt erinras om att remissförfarandet i allmänhet är en garanti för att olika synpunkter på frågorna kommer fram. I händelse själva utredningsarbetet

förenklades skulle remissförfarandet bli ett ännu värdefullare komplement. En rationalisering av utredningsväsendet skulle också kunna ge möjlighet till att nedbringa antalet kommittéer. På så sätt skulle kostnaderna kunna nedbringas och problemet om de personella tillgångarna lättare lösas.

Vid ett övervägande i denna fråga anmäler sig bl. a. möjligheten att inrätta ett gemensamt sekretariat. Man bör dock se till att detta icke växer ut till en institution av alltför stora dimensioner. Det synes vidare vara nödvändigt att studera hur det statliga utredningsväsendet är organiserat i andra länder.

Denna motivering skulle måhända leda fram till ett yrkande om en utredning av utredningsväsendet. Det torde emellertid icke vara nödvändigt att tillsätta någon särskild kommitté för ändamålet. En av Kungl. Maj:t företagen översyn torde vara tillräcklig.

Med stöd av vad sålunda anförts hemställes,

att riksdagen måtte anhålla, att Kungl. Maj:t låter företaga en översyn av det offentliga utredningsväsendet i avsikt att nedbringa antalet kommittéer och förenkla utredningsförfarandet.

Stockholm den 26 januari 1954.

Olaus Nyberg.

Per A. Johnsson,
Kastanjegården.

Henning Gustafsson
i Skellefteå.
